

Приложение № 1

към чл. 16 от Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието

Формуляр за частична предварителна оценка на въздействието*
(Приложете към формулара допълнителна информация/документи)

Институция: Министерство на културата	Нормативен акт: Закон за изменение и допълнение на Закона за радиото и телевизията
За включване в законодателната/ оперативната програма на Министерския съвет за периода: юли- декември 2020 год.	Дата: 07.05.2020 год.
Контакт за въпроси: Аксения Бонева, Държавен експерт, дирекция МСЕПРД	Телефон: тел. 02/94 00 978, e-mail: axenia.boneva@mc.govtment.bg

1. Дефиниране на проблема:

Медийната политика на ЕС се реализира с различни видове инструменти, между които основен инструмент е създадената през 1989 г. Директива *Телевизия без граници*, претърпяла три ревизии (1997, 2007, 2018). Директивата беше преименувана в *Директива за аудиовизуалните медийни услуги*, и след пъrvите две ревизии беше кодифицирана (Директива 2010/13/EС). Директивата е в основата на принципа за свободата на предаване и приемане на телевизионни предавания или услуги по заявка в целия ЕС.

За три десетилетия от влизането в сила на Директива Телевизия без граници европейският медиен пейзаж се промени драматично. Цифровите технологии и интернет позволяват да имаме достъп до повече съдържание и медийни услуги, включително по заявка, от повече доставчици. Потребителските модели включват нови начини на достъп чрез телефони, таблети и други интелигентни устройства. Зрителските навици, по-специално на по-младите поколения, значително са се променили.

Нови видове съдържание, като например видеоклипове или генерирано от зрителите съдържание, придобиват все по-голямо значение, а новите участници, включително доставниците на услуги за видео по заявка и платформи за споделяне на видеоклипове, вече са добре установени. Това изиска актуализирана правна рамка, с цел да се отразят развитията на технологиите и на пазара.

Последната ревизия разширява обхвата на директивата. Услугите на платформите за споделяне на видеоклипове предоставят аудиовизуално съдържание, което широката общественост, и по-специално младите хора, ползват във все по-голяма степен. Същото е вярно и за услугите на социалните медии, които са се превърнали във важно средство за споделяне на информация, развлечение и образование, включително чрез предоставяне на достъп до предавания и генерирали от потребители видеоклипове. Тези услуги на социалните медии са включени в обхвата на Директива 2010/13/EС с цел да се осигури защита на непълнолетните от вредно съдържание и на всички граждани от подобуждане към омраза, насилие и тероризъм.

През 2018 година е приета Директива (ЕС) 2018/1808 на Европейския парламент и на Съвета от 14 ноември 2018 год. за изменение на Директива 2010/13/EС за координирането на някои разпоредби, установени в закони, подзаконови и административни актове на държавите членки, относящи се до предоставянето на аудиовизуални медийни услуги (Директива за аудиовизуалните медийни услуги), предвид променящите се пазарни условия.

1.1. Кратко опишете проблема и причините за неговото възникване. Посочете аргументите, които обосновават нормативната промяна.

След последващата оценка на Директивата за аудиовизуалните медийни услуги (ДАВМУ) в рамките на Програмата за пригодност и резултатност на регуляторната рамка (REFIT) през 2015 година, Европейската комисия предложи ревизия на Директива 2010/13/EС Директивата за аудиовизуалните медийни услуги

Цялостното заключение е, че целите на ДАВМУ продължават да са валидни.

При оценката по REFIT бяха установени три основни групи проблеми:

- недостатъчна защита на непълнолетни лица и потребители при гледане на видеоклипове чрез платформи за споделяне на видеоклипове;
- липса на равнопоставеност между традиционните телевизионни услуги и услугите по заявка, както и слабости на вътрешния пазар, произтичащи от факта, че някои правила на ДАВМУ не са достатъчно точни;
- правила за търговските съобщения, които вече не съответстват на предназначението си.

Оценката по REFIT стигна до заключението, че съществуват възможности за опростяване, по-специално на процедурите, подпомагащи прилагането на принципа „страна на произход“, както и на някои правила за търговските съобщения.

1.2. Опишете какви са проблемите в прилагането на съществуващото законодателство или възникналите обстоятелства, които налагат приемането на ново законодателство. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работата и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Основните съдържателни промени в европейската регуляторна рамка са :

- засилен принцип на държавата на произход, съгласувани процедури за derogация и възможности за derogации за целите на обществената сигурност и при сериозни рискове за общественото здраве;
- правила за платформите за споделяне на видео;
- защита на децата срещу вредното съдържание в онлайн пространството,

по-добра защита при видео по заявка и разширяване на обхвата на задължението за защита и към платформи за споделяне на видеосъдържание;

- засилена защита на хората с увреждания;
- засилена защита срещу подбуждане към насилие или омраза и публични провокации за извършване на терористични престъпления за линейните услуги, видео по заявка, платформите;
- популяризиране на европейските произведения в услугите за видео по заявка, които трябва да имат поне 30% дял от европейското съдържание в каталога си и да гарантират видимостта на това съдържание;
- гъвкавост в регламентирането на телевизионната реклама;
- засилени разпоредби за защита на децата от неподходящи аудиовизуални търговски съобщения;
- независимост на аудиовизуалните регулатори, като се гарантира, че те са правно обособени и функционално независими от правителството и от всеки друг публичен или частен орган;
- насърчаване на медийната грамотност на гражданите от всички възрасти и по отношение на всички видове медии.

За да бъде в съответствие с Европейската регулаторна рамка в областта на медиите, е необходимо да бъдат въведени разпоредбите на Директива (ЕС) 2018/1808 в Закона за радиото и телевизията.

За реализация на тази цел беше изготовен консултационен документ. В него е представена Директива 1808/2018/EC, идентифицирани са проблеми, предстоящи за решаване, и беше потърсено мнението на заинтересуваните страни и обществеността. Консултационният документ бе наличен на интернет страницата на Министерство на културата и постъпилите становища на заинтересованите страни бяха взети предвид при подготовката на настоящия законопроект.

Директива (ЕС) 2018/1808 изисква държавите членки на ЕС да приемат и публикуват до **19 септември 2020 г.** законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими за да се съобрази действащото национално законодателство с новата регулаторна рамка на ЕС в областта на медиите. Държавите членки на ЕС също така имат задължение да уведомят Европейската комисия за текста на тези мерки.

1.3. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт, или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

не

2. Цели

Основните цели са свързани с:

- подобряването на защитата на потребителите и непълнолетните лица.
- Гарантиране на условия на равнопоставеност, съхраняване на целостта на вътрешния пазар и засилване на правната сигурност.
- Опростяване на законодателната рамка.
- насърчаване на производството и разпространението на европейски произведения.

Основна мярка за постигане на тези цели е въвеждането на разпоредбите на новата европейска регуляторна рамка в областта на медиите - Директива (ЕС) 2018/1808 в Закона за радиото и телевизията.

3. Идентифициране на заинтересованите страни:

Заинтересовани страни са: националните регуляторни органи, публичните изльчващи оператори, търговските изльчващи оператори, доставчиците на услуги по заявка (услуга за гледане на запис на вече изльчени телевизионни предавания, услуги за видео по заявка, новини/портали), платформите за споделяне на видеоклипове (понастоящем извън обхвата на ДАВМУ), саморегулиращите се организации, потребителите, включително непълнолетните лица, рекламодателите, рекламните агенции (особено по отношение на търговските съобщения) и независимите продуценти и разпространителите на съдържание (особено във връзка с насърчаването на европейски произведения).

За да се оползотвори реално потенциалът на аудиовизуалните медийни услуги, да се извлекат максимални ползи за всички и да се гарантира устойчивото развитие на сектора, трябва да продължат усилията за намиране на необходимия баланс между интересите на всички заинтересовани страни, като това може да се постигне чрез осигуряването на правна стабилност и добре функционираща, предвидима и последователна регуляторна среда.

3. Варианти на действие:

1. Вариант 0 - Не се предприемат действия.

При този вариант не се предвижда предприемането на промени в настоящата нормативна уредбата на медийната регулация предвидена в ЗРТ. Този вариант предполага запазване на съществуващата нормативна уредба и ненамеса в обществените отношения, попадащи в сферата на действие на оценяваната политика.

Ако не се предприемат никакви действия, на първо място Република България, като държава членка на ЕС няма да изпълни задължението си да въведе в националното законодателство изискванията на Директива (ЕС) 2018/1808 на Европейския парламент и на Съвета от 14 ноември 2018 год. за изменение на Директива 2010/13/EС за координирането на някои разпоредби, установени в закони, подзаконови и административни актове на държавите членки, отнасящи се до предоставянето на аудиовизуални медийни услуги (Директива за аудиовизуалните медийни услуги),

предвид променящите се пазарни условия, което ще доведе до стартиране на наказателна процедура срещу страната ни и налагане на сериозни санкции.

При този вариант няма да бъдат въведени мерки за преодоляване на недостатъчната защита на непълнолетни лица и потребители в платформите за споделяне на видеоклипове, ще бъде нарушена равнопоставеността между различните доставчици на медийни услуги на българския пазар, както и ще бъдат затруднени процедурите на сътрудничество между регулаторните органи, както и ще бъдат ограничени възможностите за производство и разпространение на европейски произведения.

Запазването на настоящите разпоредби на ЗРТ би възпрепятствало осъществяването на планираните цели. Идентифицираните проблеми са свързани с действащата регулаторна рамка, установена в ЗРТ, и затова е напълно логично, че нейното запазване не би могло да доведе до разрешаване на проблемите.

Всичко изложено налага категоричния извод, че идентифицираните проблеми в медиината правната рамка не могат да бъдат преодолени чрез запазване на настоящата правна уредба. Следователно, Вариант 0 следва да бъде отхвърлен.

2. Вариант 1 - Приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за радиото и телевизията.

Вариант 1 се предлага в отговор на направената констатация, че проблемите в оценяваната политика имат регулаторен характер. Посоченият Вариант 1 предлага разрешаване на идентифицираните проблеми чрез усъвършенстване на съществуващата към момента правна уредба.

Република България, като държава членка на ЕС ще изпълни задължението си да въведе в националното законодателство изискванията на Директива (ЕС) 2018/1808 на Европейския парламент и на Съвета от 14 ноември 2018 год. за изменение на Директива 2010/13/EС за координирането на някои разпоредби, установени в закони, подзаконови и административни актове на държавите членки, относящи се до предоставянето на аудиовизуални медийни услуги (**Директива за аудиовизуалните медийни услуги**), предвид променящите се пазарни условия.

С приемането на проекта ще се въведат последователни и координирани регулаторни правила за подобряването на защитата на потребителите и непълнолетните лица. С проекта ще бъдат гарантирани условия на равнопоставеност, съхраняване на целостта на вътрешния пазар и засилване на правната сигурност. Ще бъде постигнато опростяването на законодателната рамка. С приемането на законопроекта ще се създадат възможности за насыряване на производството и разпространението на европейски произведения.

Със законопроекта ще бъдат въведени правила за разширяване на обхвата на задължението за защита и към платформи за споделяне на видеосъдържание. Ще бъде засилена защитата срещу подбуждане към насилие или омраза и публични провокации за извършване на терористични престъпления за линейните услуги, видеото по заявка, платформите.

Законопроектът ще осигури защита на хората с увреждания, което от своя страна ще изпълни и изискванията на друга хоризонтална политика на ЕС, залегнала в

Европейския акт за достъпност.

Законопроектът ще гарантира независимостта на аудиовизуалния регулатор, като се гарантира, че той е правно обособени и функционално независим от правителството и от всеки друг публичен или частен орган;

В законопроекта са предвидени и разпоредби за насърчаване на медийната грамотност на гражданите от всички възрасти и по отношение на всички видове медии.

Препоръчваме вариант 1, защото с него се постигат описаните по-горе цели и желани ефекти.

4. Негативни въздействия:

Не се предприемат действия:

- **1. Негативно въздействие върху потребителите на медийни услуги** - ще бъде намалена защитата на непълнолетни лица и потребители в платформите за споделяне на видеоклипове, както и защитата срещу подбуждане към насилие или омраза и публични провокации за извършване на терористични престъпления за линейните услуги, видеото по заявка, платформите. Ще бъдат нарушени правата на хората с увреждания да получават аудиовизуални медийни услуги. Аудиоторията ще бъде лишена от възможността да употребява европейско аудиовизуално съдържание.

- **2. Негативно въздействие върху Република България** - неизпълнението на ангажиментите на Република България като държава членка на ЕС, ако не бъдат предприети предлаганите законодателни действия ще доведе до стартиране на наказателна процедура от страна на ЕК за неприлагане на правото на ЕС.

- **3. Негативно въздействие върху бизнеса** – няма да се реализират едни от основните изменения в регуляторната рамка, свързани със стимулиране на бизнеса и конкуренцията в следните направления: създаване на равнопорстеност между различните участници на медийния пазар. Няма да могат да се възползват от либерализацията и гъвкавостта по отношение на правилата за търговските съобщения. Няма да се осъществи постигане на плавно надграждане на вече съществуващите правила и тяхното осъвременяване, като същевременно се осигури така нужната за бизнеса предсказуемост на правилата и устойчивост на законодателната рамка и др.

- **4. Негативно въздействие върху Националния регулаторен орган** - съществува опасност да не се предоставят необходимите механизми и правомощия на регулатора за по-ефективен контрол върху пазара, което ще рефлектира върху механизмите за защита на правата и интересите на потребителите на тези услуги. Липсата на правомощия за приемане на съответни правила за минималните изисквания за сигурност и надзор може да доведе до невъзможност да се осъществява ефективен контрол на последователното прилагане на мерките за сигурност.

6. Положителни въздействия:

1. Върху потребителите на съобщителни услуги: засилване на защитата на непълнолетни лица, включително чрез определяне на задължение за защита от вредно за непълнолетни лица съдържание и от изказвания, подбуждащи към омраза, в платформи за споделяне на видеоклипове; въвеждане на мерки за засилена защита на достъпа до информация на хората с увреждания; гарантиране на принос на медийните услуги към културното многообразие, съобразен с различните стопански модели;

2. Върху Република България - Република България ще изпълни задълженията си като държава членка на ЕС за въвеждане изискванията на правото на ЕС в националното законодателство.

3. Върху бизнеса – въвеждане на правила за: преодоляване на липсата на справедливо третиране на услугите за телевизионно излъчване и услугите по заявка, включително в областите на защитата на непълнолетни лица, насърчаването на европейските произведения. Запазване на гъвкавостта и конкурентноспособността на пазара при излъчване на търговските съобщения. Запазване на известна гъвкавост в начина, по който държавите членки ще прилагат ДАВМУ, и допускане на съображения във връзка със субсидиарността и националните особености;

4. Върху Националния регуляторен орган – предоставят се необходимият инструментариум и правомощия на националния регуляторен орган за осъществяване на по-ефективен контрол върху пазара, което ще рефлектира върху механизмите за защита на правата и интересите на потребителите на тези услуги. Ще бъде гарантирана независимостта на медийния регулатор и ще бъдат увеличени правомощията му в ефективната защита при прилагането на правилата за хората с увреждания и насърчаването на медийната грамотност.

7. Потенциални рискове: Не са идентифицирани конкретни рискове при реализирането на Вариант 1 „Приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за радиото и телевизията“ от т. 4 на настоящата частична оценка.

Посочете възможните рискове от приемането на нормативната промяна, включително възникване на съдебни спорове.

8.1. Административната тежест за физическите и юридическите лица:

- Ще се повиши
- Ще се намали
- Няма ефект

8.2. Създават ли се нови регуляторни режими? Засягат ли се съществуващи режими и услуги?

Съществуващите режими продължават да се прилагат, като се уточняват услугите, за които те се отнасят.

Във връзка с разширяване на обхвата на Директива 2018/1808, в проекта ще бъдат въведени разпоредби за създаване на уведомителен режим за платформите за

видеосподеляне под юрисдикцията на Република България.

9. Създават ли се нови регистри?

Към съществуващите регистри се включва връзка към Търговския регистър. Съветът за електронни медиа включва в регистрите си и връзка към информацията за структурата на собствеността и за действителните собственици на съответните доставчици, предоставена на Търговския регистър

Създава се регистър на доставчиците на услуги на платформи за видеосподеляне под юрисдикцията на Република България.

10. Как въздейства актът върху микро-, малките и средните предприятия (МСП)?

Актът засяга пряко МСП- част от предвижданите правила пряко засягат МСП като им осигуряват равнопоставеност на пазара на медийните услуги и гъвкави правила при прилагането на разпоредбите относно търговските съобщения. Създава се по-голяма видимост и по-широк достъп до пазара и до по-ширака публика на създателите на европейски произведения чрез защита на културното и езиково многообразие и увеличаване на дела на европейски произведения в не- линейните медийни услуги.

- Актът не засяга МСП
- Няма ефект

11. Проектът на нормативен акт изисква ли цялостна оценка на въздействието?

- Да
- Не

12. Обществени консултации:

Обобщете най-важните въпроси за консултации в случай на извършване на цялостна оценка на въздействието или за обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

13. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

- Да
- Не

Въвеждане в българското законодателство на разпоредбите на разпоредбите на Директива (ЕС) 2018/1808 на Европейския парламент и на Съвета от 14 ноември 2018 год. за изменение на Директива 2010/13/EС за координирането на някои разпоредби, установени в закони, подзаконови и административни актове на държавите членки, относящи се до предоставянето на аудиовизуални медийни услуги (**Директива за аудиовизуалните медийни услуги**), предвид променящите се пазарни условия.

Обобщена оценка на въздействието : <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?qid=1588069809060&uri=CELEX:52016SC0169>

14. Име, длъжност, дата и подпись на директора на дирекцията, отговорна за изработването на нормативния акт:

Име и длъжност: Петър Миладинов, директор на дирекция „Международно

сътрудничество, европейски програми и регионални дейности“

Дата: 07.05.2020 год.

Подпис:

